

A REGGEL

Vidéki előfizetési árak:

Egész évre	20 K
Félévre... ..	10 K
Negyedévre	5 K

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő:
Dr. GENCSI SAMU

Felelős szerkesztő:
HOVANYI KORNÉL

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	16 K
Félévre	8 K
Negyedévre	4 K

A koalíció Szibériája

A husvétii szünet alatt szunyadóban volt a politika. Még népgyűlések sem zavarták meg a nyugalmas ünnepi hangulatot. Ugy látszik, hogy most erőgyűjtésre kerül a sor. S az ezt megelőző nyugalom, pihenés azért volt olyan általános.

Rohamlépésben közeledik már az idő, amikor a nemzet itélőszéke elé kerül mindkét részről a panasz, a vád s a nemzet majd elbírálja, hogy melyik félnek van igaza. El lehetünk rá készülve, hogy a harc szenvedelmes és erős lesz. Ha már maga Tisza István is az erőgyűjtésén fáradozik. Legutóbbi cikkében kijelenti, hogy az ellenzéki vezérek által előre jelzett haretől nem riadnak vissza, mert az alkotmányos élet lényege abban áll, hogy mindenik párt a nemzet színe előtt hirdesse és bizonyítsa be a maga igazát.

Állunk elébe a harenak, mondja lelkesen a miniszterelnök. S máris kérő és figyelmeztető szóval fordul a nemzethez, hogy gyakoroljon bírálatot a hallottak és látottak fölött és zárja el a lelkét a szitok, a bemoeskolás, a gyűlölet szava előtt. Vagyis annak adjon a nemzet igazat s azt ajándékozza meg a nemzet bizalmával, kai tényleg dolgozott, tett is valamit a nemzet érdekében és ígérte az egész vonalon beváltotta.

Tiszának aligha lesz panaszja a nemzet ítélete ellen, annál kevésbé, mert az ellenzék már minden pozíciót feladott. Most egyedüli mentsvára az oroszokkal való szövetkezés. Ugy látszik jól tudja, hogy már csak ez segítene a választásokon. De sajnos, — a koalícióra nézve sajnos — az orosz szövetség eszméje egy kis éretlen eszme, hiába proklamálta az entente iránti szerelmet Kiskunfélegyházán Holló Lajos, hazánk nagy fia. Itt még Oroszország sem segít, a nemzet ítélete előrelátható: a koalíció 1915-ben elvonulhat a politikai száműzetés Szibériájába.

Miskolcz Felsőmagyarország zenei központja

A Felvidéki Zeneszövetség értekezlete

(A Reggel tudósítójától.) A jövő hó 17-re huszonöt vidéki várost hívott meg Miskolczra a Közművelődési Egyesület, mint a Felvidéki Zeneszövetség megalapítója. Ezen a nagyarányú kongresszuson beszélük majd meg, miként volna lehetséges, — hogy Felsőmagyarország minden számbavehető városa belépjen a Szövetség kötelékébe. A komoly kulturéletet elősegítő szövetségnek hatalmas programját itt ismertetjük.

A Felvidéki Zeneszövetség célja.

Köztudomásu, hogy kulturális egyesületeink alig mernek vállalkozni világhírű hazai és külföldi művészek szerződésével nagyszabású hangversenyek rendezésére, mert

egy deficittel záruló hangverseny szerény költségvetésüket teljesen felboríthatná,

mert a művészekkel, vagy a hangverseny-irodákkal szükséges, rendszerint személyes tárgyalások egymagukban is érzékenyen megterhelik a hangversenyek rentabilitását,

mert a hangversenyek előkészületei olvan munkákat, esetleg utazásokat kívánnak, melyekre az egyesületek lekötött elfoglaltságu vezetői nem szívesen vállalkoznak és

mert különösen kisebb lakosságú városok a világhírű művészeknek fizetendő magas tiszteletdíjakat, melyekhez még a hangversenyek dologi kiadásai is hozzászámítandók, el nem bírják.

Ilyen körülmények között a kisebb városok lakossága egyáltalán nem jut a nagy hangversenyek műveléséhez, a nagyobb városokban pedig csak a tehetősebb rétegek, amelyek a helvi hangverseny-vállalkozók által szerződött művészek előadásaira a magas helyi árakat meg tudják fizetni. Ennek a minden vonatkozásában igazságtalan és

kultúraellenes állapotnak a lehető kiküszöbölésére alakult a Felvidéki Zeneszövetség, amelynek ezzel szemben célja az, hogy egyrészt a kisebb városok intelligenciáját is, és pedig mérsékelt helyi árak mellett, hozzájuttathassa ily hangversenyek meghallgatásához, másrészt pedig, hogy a szövetségben egyesülő kulturális egyesületeknek megkönnyítse a hangversenyek rendezését és különösen, hogy azokat olcsókká könnyen hozzáférhetőkké tegye, tehát hogy a deficit eshetőségét annak, hogy hazánkban a zenei kultúra mentől szélesebb réteget hódítsa meg.

A Szövetség szervezete.

A Felvidéki Zeneszövetségben ez idő szerint a következők a kulturális egyesületek foglalt helyei:

1. Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum Egyesület.
2. Egeri Zenepártoló Egyesület.
3. Eperjesi Széchenyi-Kör.
4. Kassai Kazinczy Kör.
5. Sátoraljaujhelyi Kazinczy Kör.

A művészeknek fizetendő tiszteletdíjak maximumát a szövetségi egyesületek közösen állapították meg. Ennél a megállapításnál pedig figyelemmel voltak a szövetségesek városaik intelligenciájának nagyságára és teherbíró képességére és az összes márvadó helvi körülményekre, amelyek a hangversenyek bevételeire befolyással lehetnek.

Miben nyilvánulnak meg a Szövetség anyagi előnyei?

A Szövetség megalakulásának kiindulási pontja és vezető gondolata az volt, hogy a kiszemelt művészeknek a szövetségi városokban egymásután következő napokra ajánl szerződést s ezen a címen fölül nagy árkedvezményeket remél. A másik szempont, melyre a Szövetség nagy súlyt helyezett, hogy a hangverseny-irodák elkerülésével közvetlen érintkezésbe lép a művészekkel.

Sajnos, ez az utóbbi kérdés csak a legkritikább esetben sikerülhet, mert a művészek javarésze hangverseny-irodáknak kötötte le magát.

A Szövetség első évében volt eset arra, hogy egy világhírű művész az ő rendes tiszteletdíjából 40% engedményt adott!

Kik lehetnek a Szövetség tagjai?

A Szövetség tagja lehet minden oly városnak a kultúregyesülete, amely egy másik, a Szövetségbe már belépett városból vasaton nappali utazással legfeljebb 8 óra alatt elérhető. És minden oly kultúregyesület, amely a szövetségesek megállapodásait választmányi határozattal elfogadja és magára kötelezőknek elismeri. De lehet egy városból több kultúregyesület vagy jótékonykonvektu intézmény is tagja a Szövetségnek, természetesen akként, hogy a Szövetséggel szemben elvállalt kötelezettségeket és előnyöket közösen, vagy bizonyos kules szerint viselik.

Mi történjék ott, ahol nincs zenei, vagy a belénésre alkalmas más egyesület?

Erre a kérdésre példákkal válaszolhatunk.

Kassáról az ottani Kazinczy Kör lépett be a Szövetségbe, pedig ez a Kör eredetileg irodalmi célokra alakult. Kibővítette programját tehát a zene kultiválásával és a Szövetség révén a mult idényben nvomban az első hangversenyénél 261 kor. tiszta jövedelemhez jutott, taglétszáma pedig ugyanakkor 18 taggal emelkedett.

Viszont a sátoraljaujhelyi Kazinczy Kör, bár tulajdonon fölolvadások tartásával foglalkozik, azért, az alakuló ülésen kijelentette, hogy a részére megállapított hozzájárulási összeget, bár azt túl magasnak tartja, mégis elfogadja és pedig azzal a biztos tudattal, hogy a hangversenyre rá fog fizetni.

Egerben azonban egyáltalán nem volt egyesület, amely a Szövetségbe belénhetett volna s éppen ezért magának a Szövetségnek ügyvezetősége járt közbe, — hogy ott egy Zenepártoló Egyesület alakuljon.

Olvan városokban tehát, ahol egyáltalán nincs alkalmas egyesület a szövetségbe való belénésre, az egeri példa nvomán szervezni kell zenepártoló egyesületet, melynek minden zenebarát szive-

sen lesz tagja, ha tudja, hogy ez tőle anyagi áldozatot egyáltalán nem kíván (sőt!) és ha tudja, — hogy csak ezzel válik lehetővé, hogy saját otthonában nagy művészeket hallgathasson meg.

Mely városok hívták meg az értekezletre?

A meghívott városok a következők: Balassagyarmat, Besztercezbánya, Debreczen, Eger, — Eperjes, Gyöngyös, Igló, Kassa, Késmárk, Losonc, Máramaros-sziget, Miskolc, Munkács, Nagy-károly, Nagyvár, Nyiregyháza, Nyitra, Rimaszombat, Sátoraljaújhegy, Szatmár, Szolnok, — Selmezbánya, Trencsén, Ungvár, Zsolna.

Ezek közül a városok közül eddig, tehát a meghívó kiadása előtt, már is többen bejelentették a Szövetséghez való elvi hozzájárulásukat.

Az értekezlet.

A fönnebb felsorolt városok kultúregyesületeinek képviselőit ezennel tisztelettel meghívjuk a Szövetség kiterjesztésének megbeszélése végett megtartandó értekezletre, amelyet 1914. évi május hó 17-én d. e. 10 órakor a miskolci Iparkamara nagytermében tartanak meg.

Az értekezlet sorrendje:

1. A magukat képviselt egyesületeknek megállapítása.
2. A szövetség megbeszélése.
3. Javaslat azokra a feltételekre, melyek mellett az egyesületek a Szövetségbe beléphetnek.
4. Az alapszabályok megállapítása.
5. Intézkedések a hozott megállapodások végrehajtására.

Madarassy és Stettina diósgyőri látogatása

Megnézték a gyárat

(A Reggel tudósítójától.) Megírtuk A Reggel tegnapi számában, hogy Madarassy Gábor pénzügyi államtitkár és Stettina Gyula volt államtitkár, a felügyelőbizottság tagjai a diósgyőri vasgyárba érkeztek és a vendégszobákban szállottak meg.

Tegnap este Allender Henrik gyárfőnök vezetésével a vasgyári főbb tisztviselők nagy társasvacsorát rendeztek a gyári kaszinó helyiségében és a vasgyári munkások „Jó szerenese” dalárdája szerenádot adott Madarassy és Stettina államtitkárok tiszteletére.

Ma délelőtt megtekintették a vasgyárat. Mindent érdeklődve figyeltek meg és a legnagyobb élismeréssel nyilatkoztak a látotokról. Már korán reggel kezdték meg a sétát a telepeken, beszéltek a munkásokkal is és egész déli egy óráig járták a gyárat. Délután ismét elindultak és késő es-

tig kint tartózkodtak. Vacsora után a kaszinó igazgatói szobájában beszélgettek a gyár vezető-tisztviselőivel, a különféle gyári dolgokról, azután megállapították a szerdai programot. Holnap délelőtt az irodákat járják sorra, délután pedig kirándulnak a közeli Peregészbányára.

Madarassy Gábor és Stettina Gyula államtitkárok holnap, — szerdán este a miskolci pályaudvarról a gyorsvonattal visszautaznak Budapestre.

Miskolc burkolása

Kiírják a versenytárgylást Ertekezlet a városházán

(A Reggel tudósítójától.) Az utca burkolásának felette sürgős, nagy fontosságú ügyében dr. Nagy Ferenc polgármester előnként alatt ma értekezlet volt a városházán. Jelen voltak: Hodobay Sándor dr. főjegyző, Csonthó Dezső tb. tanácsnok, Pazár István vízműigazgató, Auer Lajos, Szücs Sándor és Wertheimer Lajos főmérnökök, dr. Glósz Károly, dr. Küröz Jakab, dr. Hollaender Gusztáv, dr. Frankfurter Sándor, Tury József, Sipos Sándor és Wilhelm Herman.

Nagy Ferenc dr. megállapítja, hogy bár a miniszter nem hagyta még jóvá a törvényhatósági bizottságnak a burkolási programra vonatkozó határozatát, tekintettel a kérdés sürgösségére a versenytárgyalást ki kell írni, — természetesen annak kiténtésével, hogy a határozat nincs még jóváhagyva. A mérnöki hivatal elkészítette már a kiíráshoz szükséges műveleteket és azért hívta össze a bizottságot, hogy a főmérnök proposícióit jogi és műszaki szempontból megvitassák.

Wilhelm Herman a munkálatoknak házi kezelését hozza javaslatba. Mérnököt és burkolómestert kellene e célból szerződtetni, az utóbbi fogadná fel viszont a munkásokat. A Máv.-nál is házi kezelésben csinálják a burkolásokat. A város egyrészt jobb munkát kapna, másrészt nem volna kitéve kellemetlen pereknek. Emellett akkor és úgy követhet, amikor és ahogyan akar. Bizonyos ugyanis, hogy a munkák kiadása esetén zavarok lesznek. Példákkal illusztrálja ezt.

Nagy Ferenc dr. megjegyzi, hogy figyelemmel lesz Wilhelm javaslata iránt és amennyiben a munkák kedvező kiadása nem sikerül, lehet a házi kezelésről beszélni.

Auer Lajos főmérnök hivatott ugyan a házi kezelésnek, de ebben az esetben kiadná a munkálatokat.

Ezután rátért az értekezlet a főmérnök által készített tervek

megvitatására. A munkálatok négy csoportba vannak osztva:

1. Baross-ut;
2. Vay-ut;
3. Zsolezai-kapu és Király-utca
4. Széchenyi-utca.

Az értekezleten hosszabb vita indult meg a burkolási anyag és a munkálati feltételek körül, végül pedig megállapodtak a kiírási feltételekben. Az ügy a legközelebbi törvényhatósági bizottsági ülés elé kerül. A közgyűlés fog végleges döntést hozni a versenytárgyalás feltételeiről és határidejéről.

APOLLO

nagy mozgószínház.

WEIDLICH-palota

Műsor 1914. ápr. 22 és 23-án

Wagner

a nagy zeneköltő életrajza.

Filmbiográfia 7 fejeletben.

Az előadások kezdete hétköznapokon délután 6 órakor és este fél 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon délután fél 3, fél 5, fél 7, és este fél 9 órakor.

URÁNIA

Nagy Mozdószínház (Széchenyi-utca) 100

Műsor április hó 22. és 23-án

SÁRGA LILIAM

Biró Lajos nagyhatású drámája 4 részben.

Ezenkívül még több sláger kép

Rendes helyárak.

Az előadások kezdete: Hétköznapokon délután fél 7 és este fél 9 órakor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. fél 3, fél 5, fél 7 és este fél 9 órakor.

Vásznat, kanavászt, ágyterítőket, szőnyeget, paplant, menyasszonyi kelengyét

Radányi Ignác

ruhaszövet és vászon áruházában vásároljuk

Miskolc, Széchenyi-utca 23.

Villamos megállóhely.

A miskolczi reklám

Bérbeadják a hirdetővállalatot

(A Reggel tudósítójától.) Néhány hónapon belül örvedetes változáson megy át a miskolczi utca képe. Eltűnik a régi rossz, lábgyötrő, lehetetlen kövezet és ezzel együtt tűnnek el a huszonötösztendős hirdetői táblák is. Csinos, világvárosias oszlopok nőnek ki a földből, széles, modern táblák várják majd kacéran a reájuk boruló kisebb nagyobb plakátokat. Sok színt és modern hangulatot fog adni a városias reklám Miskolc utcainak, amelyeknek az új köntös fejlődési szempontból is csak hasznára fog válni. Mindenki szívesebben telepszik le egy modern, csinos szabású városban, míg a jelenlegi Miskolc nem éppen vonzó jelenség a gazdagabb skálájú vidéki metropolisok mellett.

A huszonötösztendős hirdetői oszlop és a száz tábla felállítására már a múltkoriban határozatba ment, mára a hirdetői díjak szabályozása érdekében hívott össze dr. Nagy Ferenc polgármester értekezletet és bejelentette, hogy Klein Samu törvényhatósági bizottsági tag elkészítette a hirdetői díjszabályzatot.

Klein Samu ismertette ezután a gyakorlati tapasztalatok alapján készült díjszabást, a mely minden szempontból megfelel a modern követelményeknek. Három táblázat készített, amelyek lehetővé teszik a plakát kiragasztásnak különböző kombinációját. A hirdető szabadon választhat az oszlopok és a táblák között és bizonyos korlátok között, saját tetszése szerint szabhatja meg a kiragasztandó plakátok számát. A díjszabás variációk a következők:

I. Kizárólag táblán kiragasztva ötven vagy száz darab plakát.

II. Kizárólag oszlopokra kiragasztva tíz vagy huszonöt plakát.

III. Oszlopokon és táblákon kiragasztva huszonöt plakát (10 oszlop, 1g tábla), ötven plakát 20 oszlop és 30 tábla), 125 plakát (25 oszlop és 100 tábla).

Ez a variáció bizonyára mindenkit ki fog elégiteni. Ami az árakat illeti, azok nem olcsók, de nem is drágák. Az árakat különben is a körülményekhez kell szabni, Klein Samu tehát csak ideiglenesnek tekinti az ő díjszabását, amelyet a praxis fog olcsóbbá vagy drágábbá tenni. — Még egyet hangsúlyozott a díjszabás készítője, azt, hogy a reklámvállalatot csak üzleti alapon lehet kezelni.

Nagy Ferenc dr. megállapította, szerinte az a fődolog, hogy

modern hirdetési eszközök álljanak a közönség rendelkezésére és hogy a befektetett tőke meghozza kamatait. Vérmes reményeket nem fűz a jövedelmezőséghez. A város különben sem óhajtja házi kezelésbe venni a vállalatot, hanem versenytárgyalást fog hirdetni a bérbeadás céljából. A kikiáltási ár annyi lesz, amennyiből a befektetett összeg amortizációja lehetséges, körülbelül kétezeröttszáz korona. Ha azonban a bérbeadás nem sikerülne, a város üzletszerűen fogja kezelni a vállalatot.

Több hozzászólás után az értekezleten jelen voltak megállapították, hogy a Klein Samu által készített díjszabás megfelel a célnak. A polgármester végül kijelentette hogy közgyűlésbe viszi a dolgot és a versenytárgyalás kiírására már május havában intézkedés fog történni.

Szinészpórtrek

D'Arrigó Cornél

Barnában játszó, sötétszőke hajolajos, markáns arc, világos szemek, az arc bőrére érdekesen mélyülő vonások: ez D'Arrigó Cornél feje. Igazi olasz típus. A szülei Nápolyból kerültek Fiuméba s D'Arrigó neve olaszul így hangzik: Cornelio Scinto D'Arrigó. — Sokáig nevelő és segédtanár volt Várgedén, Budapesten és Aradon Egerben, azután szánta rá magát, hogy pályát változtat és színész lesz. Beiratkozott a budapesti színiakadémiába, három évig tanult, mialatt abból tartotta fen magát, hogy kabarékban énekelt esténként. Legutóbb a Jardinban énekelt. Mikor az Akadémiát elvégezte, Palágyi Lajos miskolci igazgató, aki mr Egerből ismerte D'Arrigót és az iskolai próbaelőadásokon is gyakorta meghallgatta a hangját, leszerződtette. — A miskolci publikum hamarosan megszerette és a leányok kedvence lett. Az operettek főszerepeit játszotta és sok, nagyon sok zajos estében volt része. Nemrégiben Miskolcra járt Márkus Dezső, a budapesti Népepera igazgatója. Aznap épen a Mozikirály került színre s mikor az előadásnak vége volt, D'Arrigó elismerését fejezte ki. Néhány nappal utóbb levelet kapott Márkus Dezső igazgatótól, amelyben ajánlatot kapott szerződési célból. Rövid tárgyalás után elfogadta az ajánlatot, mind a ketten aláírták a szerződést s így D'Arrigó Kornél a jövő szeszonban szeptember el-

sejtől kezdve a budapesti Népepera tagja lesz. Az Érdekes Újság nemrégiben közölte fotográfiáját s ekkor tévedésből azt irták a kép alá hogy a Király-színházhoz szerződött. A hírből csak any-

nyi igaz, hogy D'Arrigó tényleg tárgyalásokba bocsátkozott Böthi Lászlóval, a Király-színház igazgatójával, azonban az ügy a Népeperával való szerződése miatt egyelőre még nem aktuális

Borsodmegye számokban

Indusztriálódnak a falvak. - Terjed az ipar és a kereskedelem. - Csökken az őstermelők száma. Uj foglalkozási ágak. - Beszédes statisztika.

(A Reggel tudósítójától.) A technikai eszközök fejlődése és a kultura haladása nagy átalakító hatással van az elhagyatott, esöndes falvakra is. A vonat, telefon, villany és egyéb esodálatos produktumai az áldott evolúciónak ledöntik a távolsági korlátokat, közelebb hozzák egymáshoz az embereket és mindent megreformálnak. A legnagyobb és talán a legérdekesebb társadalmi változás a szemünk előtt megy végbe: indusztriálódik a megye. A végtelen mezőségekkel és ködbe vesző hegyekkel elzárt falvakban egyre kevesebben foglalkoznak őstermeléssel. Tíz esztendő alatt nagyot haladt a világ, az előítéletektől és baljós babonáktól megfertőzött falvakban rést ütött a kultura, teret szorított magának a gép. Az őstermelés az emberiség történelmének az első lapjain szerepel, mint egyedüli foglalkozási ág.

Mi lényegében még a mai napig is őstermelő ország vagyunk. Kereskedelmünk és iparunk nagyon kezdetleges és annál örvedesebb, hogy most már a megyében is terjed az ipar, ami egyet jelent a civilizáció térfoglalásával. Az ipari munkások mindig nagyobb igényűek, mint a földmunkások és az őstermeléssel foglalkozó emberek. Az okos, fölényes gép megváltoztatja a vele foglalkozók ideológiáját és más irányban kezd gondolkozni, felszabadul sok minden alól, önálló lesz, fontos tényezője a társadalomnak. A kereskedelem fejlődése szabadabb szellemet visz a falvakba, új eszméket sodor a lakosság elé és mindenesetre örvedetes, ha ezt a megyében tudjuk konstatálni.

Borsodmegye az utolsó tíz évben nagyot haladt. Az ipar és kereskedelem erős helyzethez jutott és sok embert meghódított a maga számára. Ezenkívül gazdagodást is tapasztalhatunk az elmúlt években. Megszereztük a megye tíz éves statisztikáját. — Wittich Andor kamarai segédtit-

kár volt szives rendelkezésünkre bocsátani a kimutatást, amely nagyon érdekes és jellemző. Az 1910. évi népszámlálás a következő állapotokat tünteti fel Borsodmegyében:

Az össznépesség 1910-ben volt: 238,455, míg 1900-ban 214,490. — Tízenkét százalékkal emelkedett tíz esztendő alatt. Ebből a kereső lakosság 93,497, az eltartottak száma pedig 144,958. A lakosság foglalkozás szerint a következőképpen oszlik meg:

Mezőgazdasággal és kertészettel foglalkozik 147,377. Az őstermelés egyéb ágaira esik 1631, — vagyis a megye lakosságának 62.5 százaléka őstermelésből él, a mi esökkenést jelent, mert 1900-ban ugyanezen foglalkozásokra 63.9 százalék esett.

Bányászatból és kohászatból 167.95 ember él, míg 1900-ban 11,289. Ez a foglalkozási ág is gyarapodott. 1900-ban a lakosság 5.2, 1910-ben 7.1 százaléka.

Örvedetes jelenség, hogy az iparral foglalkozók száma is emelkedést mutat. Az 1910. évi népszámlálás adatai szerint 42,323 ember foglalkozik iparral a megyében, 1900-ban pedig 31,240. A 14.6 százalékos arány felszökött 17.7 százalékra.

Ugyancsak emelkedés észlelhető a kereskedelem és hitel világában. 1910-ben 4354, tíz évvel előtte 3140. A lakosság százaléka 1900-ban 1.5, tíz évvel később 1.8 százalék.

Közlekedés: 6921 volt 1910-ben, a lakosság 2.9 százaléka, tíz évvel ezelőtt 4440, a lakosság 2.1 százaléka. Ez is fejlődést mutat.

Ezekből az adatokból kivehető, hogy a vármegye mezőgazdasági jellege gyöngült, mert míg az őstermelésnél az arányszám 68.9-ről 62.5 százalékra esőkent, addig a bányászat, ipar és forgalom népessége javára a percent 23.4-ről 29.5-re szökött fel. Ez a vármegye indusztriálódását jelenti, kulturát, az igények emelkedését és föltétlen haladást. A nemzet vagyonosodás hivei csak örülhetnek ennek az érdekes evolúciónak.

A honoráciorok száma gyöngé emelkedés mutat, amint ez a közszolgálat és a szabadfoglalkozások rovatából kitünik. 4305-ről 5167-re emelkedett. A véderő abszolút száma 157-ről 272-re fokozódott, a relativ szám azonban (0.1%) nem emelkedett.

A napszámok esökkenő létszámot tüntetnek fel. 1910-ben 4516 napszám volt a megyében, 1900-ban 5221.

Kevesebb lett a házi eselédék száma is. Számuk 3666-ről (1.7%) 3547-re (1.5%) apadt.

Egyéb és ismeretlen foglalkozásuakból 1900-ban 3200-at (1.5%) számláltak össze, 1910-ben már 5552 (2.3%) volt.

Nagyon beszédes statisztika ez, örvedetes és jóleső, amennyiben fejlődést mutat.

Retteggy Margit búcsúja

Beszélgetés Timár Lizáról

(Saját tudósítónktól.) Az ajtóban találkoztunk. Utcái toalett volt rajta, fekete kalappal, a színházba készült, a próbára.

— Elmúlt már hat óra? — kérdezte.

— Még nem. Tíz perc múlva lesz.

— Hál'isten, akkor még nem késtem le. Tíz perc alatt talán csak elérek a színházba? Szörnyen fáj a fejem, nem is képzelem. Egész nap próbáltunk és folyton a Konventbiztosból. Délelőtt volt a Konventbiztos főpróbája, egész kettőig, délután nekem ruhaprobám volt, a Konventbiztos koszfűmjeit próbáltam sorra, most hat órakor Beregi Oszkárval lesz az utolsó próba a Konventbiztosból és végül este nyolckor kezdődik a Konventbiztos bemutatója. Nagyon fárasztó nap ez a mai maga el se tudja képzelni, mennyire. Nagy ambícióval készülök a Timár Liza premierjére. Szombaton este lesz a Bródy-darab bemutatója. En az összes magyar írók között legjobban szeretem s nines az a könyve, amit ne ismernek. Csudálatosan tud írni. A szavai melegek, finomak, lágyak és a mondásai a szívéből jönnek. Gyönyörű szavai vannak. A Tanítónőnél szerepet jobban, szebben és lelkesebben még nem játszottam s talán csak a Timár Lizára készülök még ennél is nagyobb ambícióval. — A Medikus nem tetszett már annyira nekem se, de még mindig igen értékes darabnak tartom. Tavaly a Dada egyik szerepét nekem osztották ki az első pillanatban valósággal meg voltam akadva, nem tudtam, hogy a szavakat palócos dialek-

tussal, vagy irodalmi tónusban ejtsem-e ki? Végül grandózius sikereket arattam a Dada-beli szerepemben. Most, a Timár Lizánál úgy érzem, hogy valami nagyszerűt, különöset kell produkálnom. Sokszor, tizszer is elolvastam a darabot, gondolkoztam rajta, törttem a fejemet és végül így rajzoltam le magam elé Lizát: egy ideges, bolondos, excentrikus, különös lelki életet élő, de tulajdonképpen igen jószívű, kedves leány, aki gyerekkora óta szerelmes az orvosba, azonban a gögje legyőzi benne a szerelmes leányt és a felülkerekedett gögös leány egy sárba hullott koronájú mágnás tisztet akar magának megvásárolni, mert úgy érzi, hogy a kirakatában nagyon jól nézne ki egy dusan sujtásozott, ügyesen kitömött huszár főhadnagy. Ezer gyönyörűen megkonstruált jelenet van ebben a nagyszerű darabban. Például amikor az öreg Timár megőrül, vagy mikor Liza ruhát csináltat, hozzák a kelmét az üzletből, de Liza végigterített a padlón és apró lábaival végigtapos a drága selymen. Az utolsó felvonás is nagyon szép. A főhadnagy sikkasztott és Lizával együtt öngyilkos akar lenni. Akkor jön az orvos, átad a főhadnagynak huszezer koronát, hogy fizesse vissza a sikkasztott összeget. Az ulánustiszt örömmel rohan el az ezredparancsnokhoz a pénzzel s ezalatt Liza bevallja, hogy szereti az orvost és karonfogva távozik vele. Ezt az első pillanatban valószínűtlennek tartottam, de ahogy ismét átolvastam, jöttem rá, hogy Liza titokban, még önmaga előtt is titokban, már gyermekkorától szerette az orvost. Csodaszép ez a darab és kell, hogy rendkívüli sikere legyen.

— Milyenek lesznek a kosztümjei?

— Láttam a darabot Budapesten, de nekem nem tetszett Varsányi Irén ruhája. Nem volt elég jól öltözve, nem értette meg, teljesen tökéletesen Bródy intencióit. Én például egészen másképp fogok öltözködni és pedig magának Bródynek az utasításai szerint. Az első felvonásban kivágtott fekete pongyola lesz rajtam, amit derékban egy széles, szép ezüst öv tart össze. Liza excentrikus, különös nő s ezért gondolom, hogy leghelyesebb a fekete színű pongyola. Különben Bródy is feketét mondott. A második felvonásban estélyi toalettben leszek, a harmadikban pedig ismét valami sötét színű ruhát viselek majd.

— Elkészült már a szereppel?

— Még nem egészen, mert most hirtelen közbejött a Konventbiztos is, de holnap-holnaputánra már teljesen elkészülök. Mondhatom magának, hogy nagy szeretettel tanulom a darabot. Olyan

Liza akarok lenni, amilyent vidéki színésznők nem igen fognak produkálni. Ugy érzem, hogy ezt a darabot Bródy egyenesen nekem írta.

Ezalatt a színház elé értünk. Már nagy csoportokban várták a színészek Beregi Oszkár érkezését. Doktof a szerepét tanulva járt le és föl, Fenyő Vidorral beszélgetett, Rátkai elmélázott a levegőben, Nyulassy pedig azon spekulált, hogy miért nem lett ő is francia gárdatiszt... Rettegny az óráját nézte.

— Nemsokára hat óra, négy pere van még hátra. Mindjárt itt kell lennie Bereginak is és aztán kezdődik a Konventbiztos utolsó próbája.

Lassan jöttek egymásután a többiek is. Niczkyné, Cserényi, Heltai, meg mások. Doktor szorgalmasan tanult. Aztán végre megjött egy fiakkeren Beregi Oszkár Szappanos Dezsővel a színházi titkárral. A színészek elindultak a bejáró felé.

— Irjon valamit nekünk a Timár Lizáról — kértem Rettegny Margitot.

Mosolyogva válaszolta:

— Bucsuzóul?

— Igen.

— Irok. Holnapra. Jó?

(j. á.)

„Milyen az élet a következő létformában“

(A Reggel tudósítójától.) Nérei kir. tanácsos ma folytatta érdekes felolvasását a városháza közgyűlési termében, még nagyobb számú közönség előtt mint az első napon. Ugy látszik, az érdekesebb téma vonzotta a hallgatóságot.

Ezek után a 22-iki felolvasás tárgya: Az ujrászületés, még nagyobb érdeklődésre tarthat számot.

Pontban fél 9 órakor kezdte meg az előadó felolvasást, melyet kivonatossan közlünk.

Nemcsak a keresztény vallások, hanem más felekezetek is tanítják a halál utáni életet, de ezt megmagyarázni, velünk annak minémiségét megértetni nem tudják. Így aztán a vallások által ígért jutalom a mennyországban vagy a büntetés a pokolban a helyi meghatározás hiányában az átlagos emberiségtől nem fogadható el.

Ha azonban az előző felolvasásban feltételezett 7-es beosztást elfogadjuk, akkor érthetővé válik, hogy a fizikai test leválása után a többi hat rész valahol valamelyes formában és ténykedésben megmarad.

A természetben nem lévén ug-

rás, az ember lényege nem változhatik különös mértékben, csak a személyiség, mely a testiséghez volt kötve válik le, de a lényeg, a szerzett tapasztalatokkal, szenvedélyekkel, vágyakkal és érzelmekkel megmarad. Ily állapotban a lény vágyait, mert a testiségét nélkülözi, ki nem elégítheti és így szenvedéseknek van alávetve, melyek néha pokoli kínokkal felérnek, ha azonban vágyai törvényesek és kielégíthetők, akkor mennybeli érzelmekkel töltik el.

Igy képzelhető el, hogy pokolba, vagy mennyországba juthat a lény, elmúlt életének tettei vagy tényei folytán.

A felolvasás befejezése után a kérdések egész sora hangzott el, melyekre Nérei igen szabatos, érthető magyarázatokat adott. — Kérdések voltak: Mi a lélek? — Van-e befolyással a tulvilági életre a betegség, amiben az illető meghalt? Lelki tulajdonságok hogyan függenek össze a testiekkel? Azokkal a szellemekkel, melyek melyek nekünk kedvesek voltak életünkben, miért nem tudunk tudunk tudatosan találkozni?

Voltak még más kérdések is, Nérei tanácsos valamennyire válaszolt.

Az ülészak berekesztése

A képviselőház ülése

(A Reggel tudósítójától.) Az ünnepi szünet után ma tartotta a képviselőház első ülését, amelyen megtörtént ennek az eseményeknek gazdag ülészaknak a berekesztése és az ujnak a megnyitása.

Beöthy Pál elnök néhány perccel tizenegy óra előtt nyitotta meg a mai ülést.

Beöthy Pál elnök: Tisztelt Ház! Mielőtt tanácskozásainkat megkezdénénk, meg kell emlékeznem arról a minden jó magyar ember előtt fájdalmas tényről, — hogy királyunk ő felsége megbetegedett. A kiadott hivatalos orvosi jelentések szerint muló természetű meghülés a betegség

egyedüli oka, úgy, hogy annak enyhe lefolyását remélhetjük, — mégis tájékoztatom róla a Ház tagjait, mert a királyunk iránt bennünk őszintén élő jobbagyi szeretet szomorúsággal látja az emberi szervezet veszedelmeinek kitéve azt az uralkodót, aki nemzetünk sorsát oly bölcsességgel irányítja. A bizó reménység szavaival emelem ki újra, hogy semmi körülmény sem forog fenn, — amely aggasztó nyugtalanúságra adhatna okot és hiszem, hogy a gondviselés kegyelme mielőbb meg fogja engedni, hogy ő felsége teljes fölgyógyulásáról tehessek a Háznak örvendetes jelentést.

Ezután az elnök elparentálta Telecsky Kristóf képviselőt és megtette további elnöki jelentéseit.

Simon Elemér előadó terjesztette be a honvédelmi minisztérium jelentését.

A királyi kézirat.

Ezután Tisza István gróf miniszterelnök emelkedett szólásra és közölte a Házzal, hogy legfelsőbb királyi kézirat érkezett, — a melynek fölolvását kéri. — A kézirat fölolvását az elnök elrendelte. A királyi kézirat, amely a harmadik ülészakot berekeszti és a negyediket e hónap 22-ére hívja ismét össze, a következő:

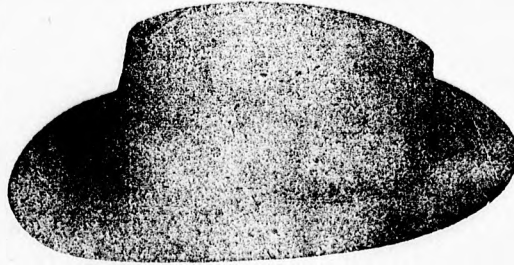
Kelt Bécsben, 1914. évi április hó 21-ik napján.

Mi, I. Ferenc József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya, stb. és Magyarország apostoli királya, hű Magyarországunk és társországai zászlósainak, egyházi és világi főrendinek és képviselőinek, a kik az általunk 1910. évi július hó 21-re Budapest székesfővárosunkba összehívott országgyűlésen egybevérvék, királyi üdvözlötünket!

Kedvelt hűveink! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az általunk 1910. évi június 25-én megnyitott országgyűlésnek harmadik ülészakát ezennel berekesztjük, egyszersmind a negyedik ülészakot ez évi április hó 22-ére összehívottunk nyilvánítjuk.

A kikhez egyvébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradtunk. I. Ferenc József s. k. Tisza István gróf miniszterelnök s. k.

A fölolvást a Ház zajos éljenzéssel fogadta. Ezután az elnök bejelentette, hogy a régi ülés

Kalapot

Berkovits Ferenc kalap- és uridivat-üzletében vegyünk Miskolc, S.échenyi-u. 62

Mindennemű nyomtatványait szerezzé be KLEIN és LUDVIG nyomdájában Miskolc Hunyadi-utca 2.

szak berekesztésével és az újnak megnyitásával a házszabályok értelmében bizonyos intézkedések váltak szükségessé és pedig az al-elnökök és tizenkét jegyző megválasztása. Ezeket a választásokat az elnök javaslatára a Ház a holnapi ülés napirendjére tűzte ki.

Ezzel egynegyed tizenkettőkor a Ház ülése véget ért.

A király állapota javult

Az orvosok konzilluma

(A Reggel tudósítójától.) Ma szerencsés fordulat állott be a király felsége állapotában. A király egész nap lázmentes volt. Az orvosok este konziliumot tartottak és megállapították, hogy a veszély elmúlt. Az uralkodó étvágya kielégítő, pizstrángot és esokoládé felfújtat vacsorázott. — A rendes időben nyugalomra tért.

Háboru előtt

Az Egyesült Államok Mexikó ellen

(A Reggel tudósítójától.) Az Egyesült Államok Balkánja, — Mexicó, nem akar defilírozni. A tampicói incidens nagyon elmélyesedett és félős, hogy a legközelebbi órákban már megszólalnak az ágyuk a veraeruzi partok mentén. A második számú flotta parancsot kapott, hogy azonnal induljon Tampicó ellen és vegye bloká alá Veraeruzt.

Az Egyesült Államok hatalmas pénésoportjai szitják a harecot. — Az fáj, hogy Huerta európai tőkével kacérkodik és japán segítséget vesz igénybe.

A veraeruzi felkelők kijelentették, hogy mindaddig semlegesek maradnak, amíg az Unio seregei az ő területeiket nem foglalja el.

— **Háló-, ebédlő-, uriszoba** berendezéseket vas- és rézbutorokat tulzsfolt raktár miatt rendkívül olcsó árban árusít, hitelképes egyéneknek részletfizetésre Rosenber Lajos butoráruháza, — Széchenyi-utca 139. (Márkus-ház) Tessék raktáromat vételkötelezettség nélkül megtekinteni.

Egy 14 15 éves mindenek leányka keresztetik. Cim a kiadóban.

— **A szintársulat arcképalbuma** megjelent. E 140 oldalra terjedő emlékkönyvnek az ára 2 korona. Kapható Groszmann Jágó, Korachné színháztársaság és könyvkereskedésekben.

Beszélgetés Beregi Oszkárval

Látogatás az öltözőben

(A Reggel tudósítójától.) Beregi Oszkár egyike azoknak a színészeknek, akinek játékmódoráról a magyar kritika-irodalomban talán a legtöbb szó esett. Hamarosan beskatulyázták ezt a nagy tlanetumu embert, kinevezték pa-excellence koturnusos színésznek, ráfogták, hogy deklamál, szaval és dalol. Elvitáztatlan: érti a mesterségét, kvalitásos aktor, aki felkészült a komoly küzdelemre és hogy most ott áll, ahol a felső huszak, azt energiájának és szívós kintartásának köszönheti. Más ember már régen feladta volna a harecot, régen elvonult volna már és idegen terenumokon kereste volna boldogulását. Egyszer már neki is a szívére szaladt az élet, egy keresit elszorult a torka a bánatos, furesa érzésektől és akkor... akkor... bucsut mondott ennek az országnak és elment Reinhardt-hoz színésznek. A művész göggyével, az igaztalanul bántott ember keserőségével ült vonatra; lényegében jobb eseret csinált, de valami valahol fájt, hogy menni kellett. Németországban nagyon megbecsülték, szerették és föltétlen elismeréssel emlékeztek meg róla. És mégiss visszavágyott, — vissza ide, erre a vidékre, az izadzt mezők felé, a magyar tájakra, ahol nem nagyon értékelik a bolond, szent, nagyszerű komédiákat.

(A Reggel tudósítójától.) Beregi Oszkár hamarosan bekezdett ember lett. A nagy neki-lendülése, szerencsés időben való kezdése és legkivált pedig pompás predestinációja gyorsan ismertté tették nevét. Intellektualitással indult egy olyan souverain tartomány felé, ahol megbecsülik ezt, ahol tiszteletet és tért nyer vele. Ma már teljesen arrivé, — nagy mértföldkövek nincsenek többé, csak táblácskák vannak, amolyan kisebb jelzést mutató valamik. A Nemzeti Színház kitűnően dotált tagja, az ország határain túl is jó hangzása van a nevének, a vidéki városokban nagyon szeretik és ő kegyes szerénységgel veszi mindezt tudomásul.

Palágyi Lajosnak sikerült három vendégszereplésre szerződtenie Beregi Oszkárval. Farkas Pál forradalmi hangulatu, értékes és kitűnően megkonstruált drámájában, A konventbiztosban játszik három este Miskolczon. A jakobinusok vezérét, Jeromos Carabos konventbiztos játsza. Ma délután hat órákor érkezett meg Beregi Oszkár és egyenesen a próbához fogott. Fél nyolcig próbált a berendezett szinpadon, aztán pedig hozzálátott az öltöződéshez. A Reggel munkatársa maszkírozás közben, az öltözőben folytatott diskussziót Beregi Oszkárval.

Szemfestéssel volt elfoglalva, amikor e sorok írója benyitott hozzá. Az egyik kezében kis, keret nélküli tükröt tarott, a másikban vékony fekete festéket, amelylyel vonalakat húzott a szeme fölött és alatta. A masztix-illatu öltözőben többen voltak, vidám, kedélyeskedő kollégák. A millió nagyon bizarr volt: itt egy lompos, bő bársony barett, ott kihajtos vörös ing, amott a konventbiztos egyszerű, de jellegzetes ruhája, emitt a Loire-párti royalistáknak fehér, finom és keeses szabásu kosztümje. Beregi Oszkár gondosan precizen maszkírozta magát, alig néhány pere alatt hihetetlen változáson ment keresztül és mire megszólalt az ügyelő csengtyűje, egy markáns, karakterisztikus jakobinus állt és diskurált előttünk, beszélt berlini tartózkodásáról, müncheni színészeseményekről, magyar darabokról, minderről, ami érdekes.

— Milyen szindarabban lépett fel először a Nemzeti Színházban?

— Rákóczi Ferenc fogságában játszottam a fejedelmet. Megtörtént velem ez alkalommal, hogy én, a darab szerint mint fejedelem, amikor kezet nyújtottam egyik alattvalómnak, nem fogadta el. Ott álltam kinyújtott kézzel, kómikusan kinos és kellemetlen szituációban. Így kezdődött.

— Kezdetnek elég biztató.

— Mikor ment el a Nemzeti-től?

— Három évvel ezelőtt távoztam. Reinhardt-nál voltam és mondhatom kitűnő dolgom volt. Amikor bejelentettem neki, hogy visszamegyek Magyarországra, azt mondta, hogy ne legyek olyan határtalanul könnyelmű. Visszajöttem, itt vagyok.

— Milyen szerepeket szeret jobban játszani: klasszikusokat vagy moderneket?

— Én rólam az a véleménye a magyar kritikának, hogy kosztümös színész vagyok, szeretem a koturnust. Ahol csak tehetem, — megcáfolom ezt a tévhitet. Színész vagyok és úgy játszom, — ahogy a szerepem megkívánja.

A verseket nem lehet elmondani, azokat szavalni kell, zenével, melegséggel. Akklimatizálódodom minden szerephez. Egyszer eljövök majd Miskolczra és eljatszom Ibsen Kisértetek című drámájában Osvaldot. Ez csak elég modern dolog. Nem lehet rám fogni azt, hogy bizonyos irányokkal szemben elfogult vagyok, csak mindent úgy veszek, ahogy van. A verset meghagyom versnek és nem igyekezem belőle prózát csinálni.

— Külföldön csak Berlinben játszott?

— Nem. Több nagy német városban tartottunk huzamosabb ideig előadást. Münchenben például a Künstler Theaterban játszottunk.

— Külföldi színészetéből nem tudna valami jellegzetesebb epizódot mondani?

— Mit mondjak? Sablon szerű dícséreteket regisztráljak?

— Melyik városhoz kötik a legszebb emlékei?

— Ne bolygassuk, amit az idő betemet.

— Nem olyasmit gondoltam.

Beregi elkészült a maszkírozással és lehuzta ujjairól gyűrűit, — hogy kezeit megmossa. Két gyűrűt tett az asztalra: az egyik egy finom mivű, vén, veretes antik darab volt, a másik egy keeses brilliáns kövel ékesített.

— Szép dolgok.

— Müncheni emlékek.

— Na lám: hát mégis van valami emléke.

— Ezt a brilliáns gyűrűt egy német princetől kaptam. Feljártak a szinpadra és ott nézték, — hogvan készülnek a dolgok. Az egyik herecggel kellemesen többször elbeszélgettem. Hat hét után az egyik hereceg megkérdezte tőlem, hogy mivel viszonzozza mind azt a sok kellemességet, amit nekem köszönhet. Azt mondtam neki, hogy adjon egy szép fényképet.

— Szép fotografiát — mondta a hereceg — nem tudok adni, — hanem ezt maga ad majd nekem.

— Teljesítettem a kedves kívánságát, ő viszonzozta és fényképpel együtt átadta nekem ezt a gyűrűt. A másikat egy tóban találtam.

— Más emlékei nincsenek Németországból?

— Mások...? Vannak is meg nincsenek is. Jobb azokról nem beszélni.

— Gyakran jár vidékre vendégszerezni?

— Még sűrűn. Szabadkán hat hét alatt tizenkét szer voltam. — Pozsonyba is sokat járok.

— Most három napig itt marad?

— Csak az estét töltöm itt. Még ma éjszaka visszautazom

Budapestre, mivel reggel próbáni van. Délig próbálók, egy óra kor vonatra ülök és a gyorsal visszautazom Miskolcra.

Beszélgetés közben megszólalt

az ügyelő csengője, Bereginck jelenése következett, ment a szinpadra, hogy eljátsza a miskolczi közönség előtt A konventbiztos cimszerepet.

A NAP ESEMÉNYEI

— Színház és mozi

A vidéki városok a színházat évtizedeken keresztül úgy tekintették és kezelték, mint egyedüli kulturintézményt, amely hivatalosan is pártolásra szorul és siettek ellátni minden jóval: ingyen helyiséggel, szubvencióval, fűtéssel, némely városban még világitással is. A színészek — nem is olyan messzi múltban — mint a nemzet napszámosságai szerepeltek. Az idő azonban alaposan megtépázta az álglóriát, belátták, hogy a színház is éppen olyan üzlet, mint például a fűszer- és vegyeskereskedés. Az a direktor, aki új darabokkal, jó játékos erővel, szemkápráztató díszletekkel és hasznos idegen eszközökkel operál, jól operál, sikeresen dolgozik, éppen úgy, mint az a csemege-árús, aki illatos, tiszta, olcsó és friss eikkekekkel kedveskedik a vásárló közönségnek. A színháznak, mint üzletnek a moziban veszedelmes konkurenciája támadt, a közönségnek nagy része átpártolt a film-drámákra és bohózatokra. Ezt a szinbiztosok is észrevették és elkezdtek tiltakozni, sláger-érvek játszották ki a kulturát, a művészetet és azt követelték, hogy a színházat pártolni kell és nem szabad engedni, hogy a mozi győzedelmeskedjék.

Most Szeged városi veti fel a kérdést, hogy a városok milyen állásponton helyezkedjenek a színházzal szemben. — Szeged ugyanis feliratot intézett a miniszterhez, amelyben a színházügy rendezését sürgeti, Szeged azt akarja, hogy döntsön a miniszter a színházról illetőleg, legyen egy egységes nézet a színház a mozi közötti viszonyra vonatkozólag. A kérdés eldöntését sürgető város nem roglal állást a színház, sem a mozi mellett, esupán azt akarja tudni, hogy pártolni kell-e a színházat továbbra is a mozi rovására. Nézetünk szerint a dolog nagyon egyszerű: napirendre kell térni az ügy felét. A színház éppen olyan üzlet, mint a mozi és ahol jó a színház ott a mozi nem árthat a színháznak. Nem árt nem Nagyváradon, sem Kolozsvárott, sem Miskolcon.

— **Katonai ingyenes alapítványi helyek.** Dr. Nagy Ferenc polgármester ma az alábbi hir-

detményt bocsátotta ki: A m. kir. honvédelmi miniszter leküldötte a hadsereg katonai nevelő és képző intézeteiben magyar honos ifjak részére fentartott, valamint katonatiszti árvák s tisztii leányok nevelő intézetében fentartott állami ingyenes alapítványi és fizetéses helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt. Az érdeklődők a felvételi feltételeket azonnal megtekinthetik a közigazgatási iktatóban, hol a pályázati hirdetmény közszemlére van kitéve. Némely hely elnyerésére csakis e hó végéig lehet pályázni, így az illetőfigyelmét külön is felhívom az okmányok sürgős beszerzésére és betérjesztésére.

— **Halálozás.** Egy érdemes, köztisztelő és becsülésben álló miskolczi polgár: Spiró Adolf hunyta le tegnap délután örök álmra szeméit. Az általános szeretetnek és igaz szimpátiának örvendő Spiró Adolf hirtelen halt meg, szívszélhűdést kapott. A halálhír az egész városban őszinte és általános részvételt keltett. Temetése folyó hó 22-én délután 2 órakor lesz a Jósika-utca 9. számú gyászházából. — Az elhunytban Spiró Sándor, a Borsod-Miskolczi Hitelbank főtisztviselője édesatyját gyászolja.

— Zöldel az Avas.

Már nyílnak az Avason lombok, sőt már nyílnak a hűvös, kedves pincék is és nem telik bele egy hét se, csupa kacajos, vidám élet lesz ezne a hegyen minden tér. Május elsejére az összes mulatóhelyek megterített asztalokkal friss körözött és körözetlen lip-tai turóval, jó borokkal és pompás pezenyékkel várják a vendégeket. Mintha az idén nagyobb lendülettel mennék bele a nyárba. Most vasárnap már annyian jártak az Avason, hogy néha a legforróbb kánikulában és alig többben. A barátságos, vendéglátó privát pincék ódon ajtajai is kitérültek és nemsokára mindenütt kitérülnek. Oh, be jó lesz az idén az Avason, oh be jó. Már előre tervelgetnek az emberek: na, az idén kiélvezük az Avas szépségeit és megfizethetetlen előnyeit, az idén favorizálni fogjuk a jó, öreg böles, barátságos hegyet. És ennek a tervnek már mutatkoztak vasárnap az előjelei. A csöndes, halk sirok mentén felhangzott egy-egy nóta, a pincékben kiki-gyultak a lámpák lángjai és még a késő esteli órákban is hangos-

volt a hegy, a pincéktől gazdag Avas, amelynek minden zugában hangulat huzódik meg. Ugy látjuk, hogy végre kezdik értékelni az Avast. Végre. Május elsejére, mire minden ki zöldül csupa virágosság és hajnalig tartó vidámság lesz ez a hegy.

— **Állami munkásjutalmak.** A miskolczi Kereskedelmi és Ipar-kamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi miniszter 1905. évi november hó 28-án kelt rendeletével kimondotta, miszerint gyári és kisipari érdemes munkásokat (segédeket) állami jutalomdíjban százszáz koronás és elismerő oklevélben részesít. Kamaránk területére hat ily díj s oklevél engedélyezett. A jutalomra való igény feltételei a következők: 1. Magyar állampolgárság igazolandó a születési év és hely. 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolgá és más ily területek) szolgálattal teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat, igazolandó a tanoncidő, iskolai végzettség, netáni szakiskola. 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében, tanoncévek beszámíthatók, év d-hoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek. 4. Jutolandó a jelenlegi alkalmazás, a segédi minőségben eddig eltöltött idő. 5. A rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a jelenlegi heteti, havi, vagy évi bér. Mind ezen feltételek teljesítése Litles okiratokkal, esetleg munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Ugyanazon munkás a szóban lévő jutalomban csak egyszer részesülhet. Az a beadvány, melyet a munkaadó ipari munkása megjutalmazása tárgyában a Kamarához intéz, bélégmentes. A javaslatok legkésőbb f. évi május hó végéig a Kamarához nyújtandók be.

Színház

Szerda: A konventbiztos. Beregi Oszkár vendégfelléptével.

Csütörtök délután a karszemélyzet jutalomjátéka: A mozi király.

Csütörtök este: A konventbiztos, Beregi Oszkár felléptével.

Péntek: A kis király, operett. Szombat: Timár Liza, színmű. Vasárnap: Timár Liza.

KONVENTBIZTOS

Bemutatták a miskolczi Nemzeti-színházban szerdán, április hó 22-én

Ha Farkas Pál drámáját a párisi Theatre Francais-ben vagy valamely másik előkelő színházban adták volna elő, bizonyára politikai tüntetésekre adott volna alkalmat. A finoman borotvált arcu, erősen vasalt nadrágu francia arisztokraták a bársonyos páholyok mélyén véresre tapsolták volna a tenyereiket, míg a forró-

lükető véri republikánusok szájukba dugott kétujjuk között éles füttyöket eresztettek volna utnak a szinpad felé. D a Konventbiztos pesti szinpadon játszódtott le először és így a politikai tüntetések elmaradtak, a drámai iránydadab jellege legfeljebb a sajtóban domborodott ki. A radikális újságok royalista tendenciája miatt támadták, a konzervatív lapok felekezeti kérdést csináltak: az esetből, a többi lapok pedig az elvették rossz néven Farkas Páltól, hogy üres óráiban munkapárti képviselő. A sok támadás dacára mégis diadalmasan küzdött végig nehéz harcát a Konventbiztos és megnyerte az Akadémia Vojnich-díját.

Két nagy invencióval megrajzolt főalakja van a darabnak.

Az egyik: Jeromes Carabos konventbiztos, aki eszméiért harcolt, a másik: Margot, a szeretője, aki teljesen ellentétje és csak a saját életéért küzd és remeg. — Kitérően megrajzolt alak még Duval is, aki a nemzet nevében zsarolja meg a gazdag polgárokat. Általában érdekesen szatirizálja a jakobinusokat és a francis forradalommal szemben táplált egyéni felfogását a közepesnél kiválóbb jellemző erővel támasztja alá.

A vendégszereplő Beregi Oszkár Carabos konventbiztos szerepét játszotta rendkívüli sikerrel. Pompás orgánuma úgy zengett a szinpadon, mint valami gyönyörű muzskoa. Drámai kitérési megrázók voltak és általában egész alakításán a történelmi levegő rezgett végig. A felvonások végén a publikum zajos tapsokkal honorálta Beregi játékát s az első felvonás után perecekig tartó taps közben hívta egyre a lámpák elé. Retteggy Margit Margot szerepében méltó partnere volt Beregi Oszkárnak. Az életért rajongó nőt nagyszerűen játszotta meg és osztozott Beregi sikerében. Eftünően jót produkált Dózsa Jenő Antonin Duval jakobinus-vezér szerepében. És általában az egész eussemble jól beleilleszkedett az érdekes este keretébe.

A Konventbiztos, amelynek első előadása zsufolt ház mellett folyt le, holnap megismétlik s bizonyára hasonló érdeklődés mellett.

— **Palágyiék Nyiregyházán.** Palágyiék vasárnap Nyiregyházán voltak, ahol megnézték a színházban Endrey Jenő táncoskómikust, kit a jövő szezonra Heltay helyére szerződtettek. — Palágyiék már régebben szerződtették Endreyt, Rátkay Mártonnak, a Király-színház tagjának ajánlatára. Vasárnap megnézték a most Nyiregyházán játszó Endreyt és nagyon meg voltak vele elégedve.

Csinos földszintes ház

a város legszebb helyén
kerttel, vízvezetékekkel és
villanyvilágítással, veranda,
adómentes, **eladó.**
Cím a kiadóhivatalban.

**Miskolczi Agrárbank és
Polgári Takarékpénztár**

Részvénytársaság
Széchenyi-utca. (Weidlich-udvar, I. em.)

Alaptőke 1,500,000 kor.

Pénzbetéteket átvesz kamatoztatás céljából betétkönyvecskére és folyószámlára.
Váltókölcsönöket leszámítol.
Jelzálogkölcsönöket ad házakra és földbirtokra.
Törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt 10-től 65 évig terjedő lefizetés mellett.
Előleg-kölcsönöket engedélyez tőzsdén jegyzett értékpapírokra, vidéki pénzügyintézetek és iparvállalatok részvényeire és ezeknek megbízásból való átvételével és eladásával is foglalkozik.
Szelvényeket, külföldi pénzeket és kisorsolt értékpapírokat bevált.
Óvadékokat deponál.
Finanszíroz kereskedelmi, ipari és gazdasági vállalatokat.
Működése kiterjed továbbá az összes bankszerű üzemekre.

Tavaszi ujdonságok

a legújabb divatu
francia modell kalapokból

dús választékban
**már megérkeztek
PESTI ÉS FEJÉR**
női kalapszalonzájába Miskolcz,
Széchenyi-utca 65. szám alatt.

Gyárak: Budapest, Üllői-ut 31.
Bécs, Neubauzasse 25.

Síremlékek

legnagyobb választékban
legolcsóbb gyári árakban

**EDELSTEIN
HERMAN ÉS FIA**

sírkőraktárban

Miskolcz, Zsolczi-kapu 34.

Telefon 476. Alapítva 1874.

Április hó 25-én

**7 K.-ért
300.000 K.
nyerhet**

ha a Miskolczi „Merkur” Sorsjegyirodában (Deák-utca 6. szám) az 1883. évi XXXI. t.-c. értelmében Konvertált Jelzalog Sorsjegyet vesz.

**APRÓ
HIRDETÉSEK**

Mátyás király utca 34. sz. a.
piros és fehér leander, piros és fehér gránát olcsón eladó. 279

Cs nosan butorozott
külön bejárati szoba, május 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

A tavaszi
saison női kalap ujdonságai már megérkeztek, minden kalap átalakítás 1 korona, Freireich Henrik 1 Arany János utca 31. 252

Intelligensebb
23 éves nős lakatossegéd — munkahiány miatt — keres irodaszolgái, pénzbeszedői vagy más hasonló állást. Magyarul, németül, románul beszél és ír. Cím: Urak-utca 5. 278.

Csak 14 napig! 1000 pár
1. ső rendű női boxcipő párja
5 korona 50 fillér.

**Jó, tartós és olcsó
cipőket
Rubinstein Dezsőnél**

Miskolcz, Zsolczi-kapu 2. sz. a.
(Kubacska-ház)

vehet.

Külön mérték szerinti osztály.
Javítások gyorsan és pontosan eszközöztetnek.

Kevésapénze?

Vegyen használt **butorokat**
és mindenféle más tárgyakat

Friedman Jenő

ujjonnan megnyitott üzletében
Zsolczi-kapu 18. sz. alatt,
a hol mindenféle használt tárgyakat
u m : **butorok,** szoba, konyha
és üzleti berendezések legmagasabb áron vétetnek és legutányosabb áron eladtnak.
Levélbeli vagy telefon hívásra házhoz megyek. **Telefon 553.**

URAK!

Üzletem melletti különbejárati helyiséget

abonnáns étkezésre

rendeztem be és azon kényelmes helyzetben vagyok, hogy t. vendégeimet a legszerényebb előfizetési díjak mellett is, legszolidabban és teljes megelégedésükre szolgálhatom ki.
Ebéd és vacsora 1 havi előfizetése 38 korona. Szíves pártfogást kér

Sándor bácsi,
étkezdé-tulajdonos. Kálvin-utca 3. szám
(volt Zuhogó-kávéház.)

A Miskolczi Szanatórium és Vizgyógyintézet

Dr. Szánthó Bertalan igazgató főorvos vezetésével mellett ujonnan berendezve és átalakítva, elfogad fertőző és ragályos betegeken kívül mindennemű betegeket ellátásra és ápolásra.
Idegbetegok részére egy teljesen különálló, e célra megfelelően berendezett pavillon áll rendelkezésre.
A vizgyógyintézetben félfürdők, kombinált vizgyógy-mód, fangó- és iszapkezelés, szénsavas, villany- és szárazhőlégfürdők — szakavatott fürdőmesterekkel és masszörökkel állanak rendelkezésre.

Az intézet egész éven át nyitva van.

Elsőrendű ellátás és ápolás.

Mérsékelt árak.

Kiadó szobák.

Weisz Vilmos fűszerkereskedő
Széchenyi-utca 76. számú házában (a Borsodmegyei Takarékpénztár mellett) a második emeleten több utcai hónapos szoba — esetleg az egész lakás is —

**nagyon olcsón
azonnal kiadó**

Értekezni lehet Serház-utca 6. sz. a.

Báró Nopcsa Elekné uradalmi**à la Salvatorsöre**

kizárólag

Emődi István fűszer és csemegekereskedésében kapható Kazinczy-utca 10.

(Főposta mellett.)

Telefon 634.

Telefon 634.

Miskolczi Népbank Részvénytársaság

Kölcsönöket ad: értékpapírokra (helybeli részvényekre az érték 75%-áig, tőzsdén jegyzett papírokra az érték 80%-áig) és bekebelezés mellett ingatlanokra.

Leszámítol: helyi, valamint idegen váltókat.

Hittelt nyújt: folyószámlai elszámolásra.

Vesz és elad: mindennemű értékpapírokat és pénznemeket.

Elfogad vételi és eladási megbízásokat a budapesti tőzsdén jegyzett értékpapírokra.

Folyósít: törlesztéses kölcsönöket 15—60 évre.

Allandó jellegű betéteket 4½%-kal kamatoztat és ezenfelül a tőkekamatadót sajátjából fizeti.

Karwini és porosz szénbányák képviselője. — Ajánlja gőzekecszántás és csépléshez kiválóan alkalmas szeneit.

Hová, háová, kedves Barátom ?

Megyek Gíret Béla vegytisztító selyemfestő gyárába. Oly szépen, finoman és olcsón tisztította ki a ruhámat

A mióta nála tisztítottak, a ruhámba a pecsét többé vissza nem jő. — Lakik a Setétkapu alatt Szervusz barátom **GIRETET** bárkinek ajánlom

ÚJ KELENGYE-OSZTÁLY.

Magyar Kereskedelmi Vállalat.

Rendelészerűen készült 200 koronás

REKLAM menyasszony kelengye

12 drb.	női himzett ing	— — —	36.—
16 "	hálókötös himzéssel	— — —	16.80
6 "	női nadrág	— — —	14.40
2 "	alsósoknya	— — —	11.60
12 "	zsebkeendő fehér v. színes	— — —	6.—
12 "	kötött harisnya	— — —	7.20
2 "	Atlas kasmir, vagy clott paplan	— — —	17.60
6 "	pámahaj szépen kiállíva	— — —	14.—
6 "	alsólepedő	— — —	18.20
2 "	6 szem. córnamask teríték	— — —	17.20
1 "	12 " " "	— — —	17.—
2 "	kávés teríték színes aszuros	— — —	9.60
12 "	cérna damask törülköző	— — —	9.60
12 "	portörölő különböző fele	— — —	4.80

Összesen kor. 200.—

Kelengye-osztályunk erre a célra szerződött szakképzett varrónőivel kizárólag **kitűnő és tartós** anyagot dolgoztat fel s óriási előnyt nyújtunk t. vevőinknek azzal is, hogy minden darabot **eredeti árban** külön-külön is adunk épp úgy, mintha teljes kelengyeről volna szó.

Mérték utáni rendelések legrövidebb időn belül készülnek.

Magyar Kereskedelmi Vállalat
Miskolcz, Széchenyi-utca 4.

KELENGYE-OSZTÁLYA.

Klein és Ludvig könyvkötészete
készíti a legcsinosabb könyveket.
Miskolcz Hunyadi-utca 2. szám.

Lapelárusítók

nagy keresettel
felvétetnek
A Reggel kiadóhi-
vatalában vagy
Groszmann Jágó
üzletében.

A HAZAI CIPŐIPARTERÉN
ELSŐ HELYEN ÁLLNAK
A VILÁGHIRŰ

Turul CIPŐK

TURUL CIPŐGYÁR R.T.
A MONARKIA LEGNAGYOBB
CIPŐGYÁRA.

MISKOLCZ.
Széchenyi-u. 39

Cikksz. 389 Chevrón gumócipő . . . K 10.—
• 387 Chevrón Goodyear . . . K 12.00
• 388 Chevrón Goodyear . . . K 10.—
• 386 Chevrón Goodyear . . . K 10.—

Cikksz. 392 Hox gumócipő . . . K 10.60
• 391 Chevrón gumócipő . . . K 11.—
• 6002 Hox gumócipő Americaa . . . K 12.—
• 110 Chevrón Goodyear . . . K 12.—

Cikksz. 403K Chevrón gumó-
félécipő . . . K 9.—
• 402 Chevrón Goodyear . . . K 11.50
• 418 Chevrón Goodyear . . . K 14.—
• 1556 Lakk. aszúvelővel . . . K 10.—

Cikksz. 349 Chevrón gumócipő . . . K 11.—
• 348 Baras Goodyear . . . K 12.—
• 347 Chevrón Goodyear . . . K 12.—
• 1556 Lakk. aszúvelővel . . . K 10.—

**PHILIPS
LAMPEN**

75%
STROM-
ERSPARNIS

HELLES, WEISSES
LICHT

Ajánlok eredeti Wolfram villany lámpákat

kitűnő minőségben:

Hollandi, Tungstam, Tantal, Me-
tallum gyártmányokat nagyobb
vétnél 16, 25, 32, 50 gyertyafé-
nyűt á K 1.20.

gázizzótesteket

rendes nagyság kitűnő minősé-
güt á 40 f.
lefele égő á 50 f.

Felelősséget vállalok arra, hogy
tartósság és minőség tekintet-
ben bármely gyártmányt felülmul.

Tisztelettel **ILLÉS DÁVID**

Templom-utca 5. sz. a.

Telefonszám: 305.